

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petilvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Slava Bogu na višavah!

Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!

Po vsem krščanskem svetu odmeva danes ta klic, milijone src ga ponavlja in milijone ustnic ga izgovarja s svetim spoštovanjem:

Slava Bogu na višavah!

V teh trenutkih dviga svoja čutila k nebu vsako verno bitje, gori k nebu, od koder mu je prišlo odrešenje.

Sicer nalaga vernemu krščanskemu svetu življenje v teh burnih časih toliko težkih borb, ki ga odvrtačo od pogleda k nebu, tija, kjer je za slednje človeško srce jedina tolažba, mir in zadovoljnost, da mu čim dalje bolj otežuje ta pogled, da mu čedalje bolj tare duha. Ali vendar! Ko se približa sveti božični čas, prevzame verniku srce nova čila moč, spomin na oni nebeški dogodek v betlehemske hlevu, ki je postal začetkom mogočnega krščanstva, ki je porodil nebeške ideje vsezveličavne vere, — ta spomin mu oživi potrto moč duha in z novim žarom vzplameni duša vernega kristjana in njeno hrepenenje izdane v vzkliku:

Slava Bogu na višavah!

K posebnemu razmišljanju nas sili letošnji božični čas.

Ako obrnemo svoj pogled širou krščanskega sveta, vidimo tu čudne spremembe. Nove misli, nove ideje, nasprotujoče nebeškim mislim in ciljem Onega, čegar rojstvo slavimo nočjo o polnoči, skušajo se zanesi v veselje krščanstva. Ne več mir in bratoljubje, marveč razdor in sovražstvo, ne več hrepenenje po idealih, ki koreninijo v večnih naukah Njegovih, marveč sebično prizadevanje po dosegu nizkotnih blagrov, ki ponižujejo človeka samega pred seboj, — širi se zdaj po krščanskem svetu. Namen je, prizadejati krščanstvu smrten udarec, uničiti in zatreti v srcih Njegove odrešilne nauke. Zludu, ki zanaša v krščanske vrste toliko pohujšanje, da se iste po nekod izneverjajo svojim krščanskim dolžnostim, nameruje le to, da bi

na razvalinah Njegovega poslopja postavil črno stavbo neomejene grehote in v njej slavil zopet slavje nebrzdane grešne strasti. Proč z ideal duha in srca in dvigni se zopet „ideal“ brezmejne sebičnosti! To je, kar hoče zludu, to je kar je zapisal na svojo črno zastavo in kar hoče doseči v brezobzirnem sovražnem boju!

Ali dočim se vrši po jedni strani napad na napad od čete Belcebuba na poslopje Njegovo, vstaja pa na drugi strani mogočna armada, katera ne mara sprejeti gesla, ki stoji zapisano na črni zastavi sovražnikov, armada, ki še ni izgubljena. In to je boj, ki se vrši zdaj na krščanskih livadah; to pa po vsem krščanskem svetu in ne le med nami Slovenci. Kaj je klic „Proč od Rima!“ drugega nego klic: proč od krščanstva, proč od Njega, ki hoče da se ne pogubi človeštvo, marveč da živi in kateri klic se razlega med vsemi krščanskimi narodi?

Poseben znak tega boja je tudi, da si je nadel sovražnik politično lice. Pod to krinko se skriva črni namen sovražnikov, tako, da se pod klicem „Proč od Rima!“ skriva pri naših sovražnikih tudi bojni klic za njihove posebne politične namene.

Mi Slovenci pa poznamo pod tem klicem le bojno sredstvo proti naukom cerkve, katere ustanovitelj je naš Odrešenik. Med nami Slovenci je dvignil svoj prapor zludu neomejene sebičnosti, najsvobodnejšega telesnega uživanja in najrazkošnejšega razvoja strasti, katere so pogubile še večje narode kakor je slovenski in katere bi pogubile naš mali slovenski narod še toliko hitreje.

Da tej pogibli postavimo meje in jo naposled tudi popolnoma odvrnemo, v ta namen se borimo, temu smotru velja naš boj, katerega moramo izvajati do skrajnega.

Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!

Malo je v teh časih ljudi na zemlji, ki so zares blage volje in še manj bi jih bilo, ako bi prišlo na svetu do tega, kar namerava zli-

duh neomejene svobode, katero umetno pripravljajo neprijatelji našega rodu. Neomejena svoboda rodi tudi neomejeno sebičnost in kjer je ta, ondi tudi ni miru in zadovoljnosti. Kajti neomejena sebičnost išče potov in sredstev v nepotrebnem napredku, kjer si skuša nasititi svoje stotere želje po škodljivem užitku.

Da je ta lov za neomejenim užitkom razburil danes vse stanove in jih storil med seboj nezadovoljne, v glavnem pa jih odtegnil svojemu pravemu smotru, to je znano. Ista nezadovoljnost in isto razburjenje, ki vihra že povsod drugod, zanesti se je hotela tudi v naš dobri narod slovenski. Ali kakor rečeno, proti tej nevarni socialni kugi se moramo boriti, dokler je ne premagamo, prav z vsemi močmi. Naš narod mora ostati narod ljudij, ki so blage volje; zaradi tega proč od našega naroda vse ono, kar dela človeka nezadovoljnega, seboj in s svojim bližnjim nesloženega, kar ga dela nestrpnega in neplemenitega in kar ga odvrtačo od Njega, ki je vir vsej zadovoljnosti, vsemu miru in pravi sreči!

Te božične praznike že nastopamo v zavesti, da smo se za mnogo približali temu cilju mi goriški Slovenci, da leži poražena na tleh ona sila, ki je hotela upropasti naš narod v tej pokrajini.

V tej zavesti si smemo zadovoljno voščiti goriški Slovenci — vesele božične praznike in veselim srcem vzklikniti:

Slava Bogu na višavah!

Dopisi.

Iz Komna. — Ker sta že dan in ura za novo deželnozborsko zasedanje določena, sem si namenil, — to pa zaradi tega, da ne bi naša nova deželna poslanca mislila le na svojo poslansko čast in na svitke kronice, ki so namenjene za njih trud — v nekaterih malih vrsticah razodeti, kaj na Krasu upamo od novih poslancev in kaj nam je resnično potreba. V pretekli dobi smo imeli Kraševci stara poslanca, kakoršnim „na-

njenim glasom. „Nisem prišel da bi ugnjal neumnosti s tabo... Veš, da sem Gušanec-Ali; povej naravnost: kje je Milica Radivojčanka?“

„Oh!... Usmiljeni gospod Bog!... Vdova sem, stara, siromašna!“

„Kje je Radivojčanka?“

„Vdova sem, stara, siromašna.“

Gušanec jo prime za ramo in jo strese.

„Kje je Radivojčanka?“

„Vdova sem, stara, siromašna.“

„Uhm!“ — zamrmra Gušanec. — „Krčmar!“ vzkrikne. In ko se je bil prikazal ta na pragu, reče mu: „Povej jej v oči, da ona to ve.“

„Anka, ti veš.“

Anka ga pogleda izpod čela tako izrazito; na to pa dé s tresočim se glasom:

„Vdova sem, siromašna.“

„Kdo jej nosi jedi v skrivališče?“

„Ona.“ reče vprašanec, „ona, Anka... Že davno je v posestrinski prijaznosti z Radivojem.“

prednjaki“ pravijo, da niso za nič in da nič ne delajo.

Zato je na Krasu tudi res mnogo „deželnozborskega dela“ zaostalo. No, tega dela se mlada poslanca ne smeta ustrašiti.

Kras je mnogo zaničevan, pa je vendar z marsičem obdarovan. Na Krasu se marsikaj dobi, česar zaman iščeš celo v rodovitnem Banatu. Kras ima, in za to se imamo v prvi vrsti zahvaliti dobrotljivi burji, posebno dober zrak; člje imamo Kraševci lepo kamenje, imamo belo in črno selev, pri nas raste krompir in turšica; tudi lepo sadje, fige, po slovenski: smokve belice imamo in breskve kostenice, posebno pa okusen terán, jako prijeten za gospoda in kmeta vsaki dan. Ali — — pogreša se pa... živinoreja. Ker pa na Krasu poleg mnogo kamenja tudi zemlje ne manjka... zato upamo, da bosta nova poslanca „pogmerala“ ravani, da bodo mogli Kraševci več živine ravnati.

Ker je tudi na Krasu, kakor sploh na raznih krajih naše vinorodne države, pokončala nekaj vinogradov trtna uš, upamo Kraševci v teh hudih stiskah tudi, da dobimo od naših dveh mladih poslancev dobrih divjih cepljenih trt. Ker je naš poslanec Štrekelj učitelj kmetijstva, se nam je te pomoči še toliko hitreje nadejati. No, on nam bode še tudi drugače lahko koristen. Ker se deželnozborske seje vršijo večinoma v popoldanskih urah, imel bo v jutranjih urah lepo priliko naše trte cepiti in se tako tudi zunaj zbornice koristnega izkazati svojim volilecem. —

Že več let se nekaj piše in riše o neki cesti, ki naj bi držala iz Renč skozi Sveto v Komen in Sežano. Zato jo naslonimo na ramo našima novima poslancema.

Kaj pa še Komen posebej od naših poslancev pričakuje! Naši občinski očetje mislijo že več časa na to, da bi napravili velik vodnjak pri cerkvi, v katerega bi se stekala voda od — cerkve. Ker pa so naši občinski očetje malce — leni, so si veliko prizadeali, da bi dobili dva mlada in čila moža v deželni zbor, ki bi naj ta vodnjak izkopala... Ker je pa cerkev na višini, bi voda iz tega vodnjaka lahko prav naravno tekla sama v hiše cele občine. In to bi bilo za Komen

„Ali slišiš?... Hu, ali slišiš?“ vzkrikne Gušanec grozeče ter strese iznova Anko za rame. — „Kje je Radivojka?“

„Vdova sem, stara, siromašna.“

„Že vidim, da treba govoriti s tabo z drugim jezikom... Dam te pretepsti, stara čarovnica. — Boš že pela drugače.“

V tem hipu vsklikne nekdo, ki je bil zunaj na dvorišču:

„Akindžilar!“

S tem je bil povedal, da je videti trumo jezdecev, ki so se pokazali v mestecu. Bili so Bošnjaki, na čelu jim grozoviti Kulin-kapetan.

Gušanec pohiti ven, pogleda in reče nevoljno:

„Ni časa, prepirati se z babo.“

Nato se vrne in reče krčmarju: „Vodi me od skrivališča do skrivališča... Če boš vodil prav, si rešiš kožo! Ako pa ne, pa poskusiš: ali boš mogel hoditi po svetu s kroglo Gušanec-Alija v glavi!... Stopaj!“

Krčmar je šel sprej, roparji so ga držali na pasu in so naglo stopali na

LISTEK.

Pod turškim jarmom.

(Odlomki).

Poljski: S. Milkowski.

(Dalje.)

„Saj sem ti povedal... Nemam nog, ne morem hoditi za njo; torej ne morem vedeti, kje je.“

Gluha tihoča je kazala, da ni notri nobenega, razen Radivoja. Gušanec-Ali posluša. Stopa po hiši, nastavlja ušesa na vratih. Ali kmalu se prepriča, da bi bila tu podrobna preiskava brezuspešna. Stopi ven in reče krčmarju:

„Ali poznaš torej skrivališča?“

„Poznam.“

„Pelji me v ono, kjer se skriva Radivojčanka.“

„Effendin! (Gospod)“ reče tužni krčmar — „takih prostorov je tu več in az... ne vem, kam je pobegnila.“

„Kdo pa ve?“

„Anka Stojčevička mora to vedeti.“

„Kje je ta Anka?“

„Tam le je njena kuča.“ reče ter pokaže s palcem.

Gušanec pogleda še Radivoja, in na pragu stoječ mu opomni:

„Morda se še vrnem sem; ali... gorje tebi!... Izpraševal te bom z razbeljenim železom... Le premisli dobro, kar mi boš odgovarjal.“

Anka je vzprejela ponižno nepovabljenega goste... Sklopila je roki, priklonila se, pobesila glavo; bila je blede, gotovo zaradi strahu; ustnice so jej trepetale, glava se jej je tresla.

„Ali si sama doma?“

„Ne, nisem sama... Stara vdova sem, uboga ženska; umrla bi, ko bi morala biti sama.“

„Kdo je pri tebi?“

„Služkinja in sluga... Sama bi ne obstala, vdova sem, stara, siromašna.“

„Pa otroci?“

Jedinega sina imam; ali ne vem, kje je in kaj dela... Zapustil me je — vdovo, staro, siromašno. Oh, Bog... oh! Stvarnik moj, oh! Vdova sem, stara siromašna.“

„No, čuj ti vdova, stara, siromašna!“ — ozove se Gušanec s povzdig-

velikanskega pomena, kajti ne sme se pozabiti, da v Komnu jako pogrešamo takomenovane — „cerkvene vode“... z eno besedo: ta vodnjak bi bil več ko v enem oziru potreben komenski običini. —

Pa dalje. V Komnu se je pred par leti ustanovilo sadjarsko društvo. V ta namen se je vkupilo tudi neko veliko njivo, na kateri čakata dva kupa kamenja — tudi tu je za nova poslanca mnogo trudapolnega dela.

Pred kratkim so v neki družbi mdrovali, da prej ko našima poslancema poteče njijuna poslanska doba, se bode ta že lahko v Komen pripeljala v — železnem vozu. Potemtakem bi zares ne bila več daleč od našega Komna železna cesta, — vendar pa je o tej reči moja misel ta, da, ako se poslanca lotita vrtati — t u n e l skozi Ravnjak, bosta pri tem delu potratila toliko časa, da bodo morale zaostati druge važne zadeve v korist nam Kraševcem.

Vsekako čaka obilo posla naših dveh novih in mladih poslancev, ako hočeta biti prava naša zastopnika v deželnozborski palači v Gorici.

Iz Dobravelj na Vipavskem. (Konec.) — V nečem se paz dopisnikom „Soče“ vendarle strinjam. Namreč v tem, da bodo morali volilci v tretjem razredu pri prihodnjih obč. volitvah skrbeti za to, da se te nedostatke odpravi. In to v prilog zanemarjeni občini. V to svrhu je res neobhodno potrebno, da se združimo. To pač, a po „naprednjaškem“ receptu nikdar!

Našemu ljudstvu so se baš sedaj pri deželnozborskih volitvah jele odpirati oči, da je začelo polagoma hrbet obračati onim „naprednjakom“, koji se mu prav po kramarsko silijo na površje. Prvi pojav razočaranja ste že doživeli v tem oziru. In to v dan 5. t. m., pri volitvi gosp. sveta. Vprašam pa, koliko ljudstva imate za seboj, ko ste v občini, broječi nad sto hiš. številki, spravili komaj do 7. (reči sedem) glasov največ skupaj? Kakega mišljenja je pa ostalih 80% občanarjev? O blamaža! Rudečica srama Vas mora oblit, ako to preudarite s pravega stališča!

Menite li, da je ljudstvo slepo? O ne, varate se korenito! Ravno to ljudstvo, katero Vam je pri tej priliki fige pokazalo, prav dobro vé, da „paragraf“ 20. obč. reda odločno pravi, da ne voli gosp. svet vsaka tri leta. Nikakor pa ne vsakih pet let, kakor se je to tukaj dogodilo!

Ako ste pa naprednjaki v pravem pomenu besede, pokažite svojim bratcem omenjeni člen in tudi žnjim združeno dolžnost! Preiščite na to vzrok, zakaj se je odlašalo z volitvijo, ako ste res vneti za dobrobit občine! Hvaležnost iste Vam ne izostane. Zatorej, novoizvoljeni udje, na delo! Vaš trud naj pa Bog blagoslovi!

Proti koncu naj pa nekoliko pojasnim žalostne razmere v našem „bralnem in pevskem“ društvu. Društvo je

gore (po istih stezah, koder je hodil prej nekoč Miloš z Milico). Krčmar ni bil slab vodnik; pa vendar ne toliko izkušen, da bi bil imel v spominu vse one soteske. Njegovo poznanje je bilo iz davnih časov, ko je bil še mlajši in ni bil še krčmar in ko je še sam iskal skrivališča v gorah, kadar se je pokazala potreba za to. On pa ni bil doma iz Trstnice, tudi ni Srb po rodu. Sprejel je na se to vodstvo; česa pa se ne poprime človek, kadar mu gre za kožo! Ali ni vodil najbolje, ker je vodil le do bližnjih skrivališč, ki so bila najlože najti. Pripeljal je do ene. Tam je bilo par žensk in nekoliko otrok. Ti so zagledali oborožene ljudi.

„Ali je tu kdo iz Radivojeve rodbine, vpraša Gušanec-Ali.

„Ni ga“ — odvrne krčmar.

„Vodi dalje!“

V drugem skrivališču isti uspeh. — Isto v tretjem.

(Dalje pride.)

vstanovljeno pred kakim poldrugim letom z jako lepimi in koristnimi pravili. Se je-li pa društvo, oziroma vodstvo istega ravnalo po društvenih pravilih? Nikakor ne! Že pri ustanovnem shodu se je predsednikom izvolil mož, koji niti pričujoč ni bil. Društvo, oziroma veselični odsek je priredil tudi veselico z zelo zanimivim in obširnimi vsporedom. Pozdrav predsednika, ki je bil prva točka programa, prevzel je g. blagajnik, (kojemu izrekam tim potom pristržno zahvalo) ker predsednika niti blizo ni bilo. Kaj to se pravi društvo podpirati?!

Glejmo dalje: Pri letnem občnem zboru so pristopili novi udje k društvu, kateri pa niso bili pravilno potrjeni. (Kajti društvenike sprejemati ali iste izključiti, ima pravico le odbor). In vendar so bili celó v odbor voljeni! Zraven se je hotelo celó stare odbornike za pregledovalce računov izvoliti, kar je pa protipostavno in nepravilno.

Torej nepravilnost na vsej črti!!

Da je bralno društvo potrebno, to je res! Da pa se udje bralne sobe izogibajo in časopisi niti iz zavirkov ne vzamejo, to pa je obžalovanja vredno! Posebno se to godi „Kmetovalcu“, čeravno je poduk v tem obziru najpotrebnejši. Krivo temu bode bržkone to, da društveniki ne morejo odobravati samooblastnega postopanja predsednika in blagajnika. Smeta li ta dva dovoliti, da se soba razpolovi? In da se na pregarjo pripeljujejo časopisi letošnjega leta? Kedo Vam je dal dovoljenje, da ste napravili iz bralne sobe naprednjaški „cirkus“? Čemu je torej odbor tu?!

Slišal sem tudi, da so kar trije odborniki vsled tega zahtevali naj se skliče izvanredna odborova seja. A zadeli so na gluha ušesa. Nič čuda, saj „naprednjaki“ so vsi jednaki.

Iz tega razvidite, dragi čitatelji, kako so ti novodobni odrešeniki ljudstva uneti za naš blagor. V zabavljanju, v tem so pač pravi mojstri!

Ako se bodo sodelovalci pri dopisu v „Soči“ čutili prizadete, nisem ja z kriv. Ker prislovica pravi: kedor seje veter žanje vihar. O priliki Vam še kaj potegnem iz Vaše umazane „torbe“. Do tlej pa zdravi!

Občinar.

Iz Dornberga. — Dne 19. t. m. je po dolgi in mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče umrla Marija Kralj v starosti še-le 34 let. Pokojnica je zapustila svojemu možu troje nedoraslih otročičev. Bila je ranjka uzorna krščanska žena, dobrega, plemenitega srca in zvesta opora svojemu možu, kateri jo bode težko pogrešal, zlasti pa ubogi še ne dogojeni otročiči. Ali sklepi Večnega so neizračunljivi in to naj bode v tolažbo zapuščenemu možu in vsem ostalim, ki žaljujejo ob grobu blage Marije. Ti pa dobra žena, počivaj sladko v preranem grobu in večni mir naj Ti bo!

Iz Kanala, dne 22. dec. 1901. — Blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list sledeče poročilo o obžalovanja vrednem škandalu.

V četrtek ob 11. uri in pol zvečer počelo je zvoniti z velikim zvonom, kakor se zvoni sv. jutro, ljudje so ustajali misleč, da je zares sv. jutro, drugi so rekli, da, ali je mežnar pijan, ali da je znorel, in zopet drugi so šli po hišnih strehah gledat, kje da je ogenj.

Ali bilo je v resnici drugače. Mežnarjev sin Alfonz se je bil opil v neki krčmi in tam zaspal, in ko je odšel iz krčme, ga neki brezvestnej opomni, češ, da je čas zvoniti sv. jutro. In res, mežnarjev sin šel je zvonit. Ko je ljudstvo začulo zvon, je bilo takej zelo vznemirjeno, ko se je prepričalo da še ni polnoči.

Ali tudi o tem škandaloznem dogodku poreče g. oče Val. Kofol, kot mežnar pri občinski seji navzočemu staršinstvu, da on opravlja svojo službo pri cerkvi v popolno zadovoljnost, in potem, da v časopis, da: kdor govori in piše

drugače, je hinavec, lažnik, obrekovalec, ker da vse to ni nič res.

Take predrzne neumnosti so kaznovanja vredne, da se z zvonjenjem ljudstvo bega. Koliko časa bode ta cerkev še brez pravega gospodarja? — Ali bi se ne moglo tudi prigoditi da sinu, ako bi se kedaj opil, kdo ključ iz žepa vzame in cerkev okrade? — Ali ni mežnar odgovoren za redno zvonjenje pri cerkvi? In zakaj pusti cerkev in gre po drugih lošlih, ko dobro ve, da njegov sin ni zmožen, ker je gluha, ne sliši ure, ne rednega zvonjenja, tudi se ga ne ume kaj govori, in kar je najhujše, je še to, da se ga rad tudi nalezje. Vprašamo: ali ni bilo zadosti škode in sramote celi kanalski občini pri tolikoletni nerednosti z uro v zvoniku, katera popolnoma dobro gre in se ljudje poprašuje, kje se je ta dobra ura vkupila? In pa 9 mesecev brez velikega zvona, po čegavi zanemarjenosti — se tudi ve.

Politični pregled.

Notranji položaj.

V petek je imela gosposka zbornica seja. Rešila je v tej seji v vseh treh branjih proračunski provizorij ter sprejela več zakonskih načrtov, sprejetih v zadnjih dneh v poslanski zbornici. Le zakonski načrti glede povišanja plač diurnistom in avskultantom in pa oni o kmetijskih zadržgah so se odstopili do ličnim odsekom. V tej seji pa je prišlo do več jako važnih političnih govorov. Jeden glavnih govornikov je bil grof Schönborn, ki je pel nekako slavo ministerskemu predsedniku dr. Koerberju; govoril je pa tudi ministerski predsednik dr. Koerber sam. Iz vseh teh govorov je bilo posneti, da je naš notranji politični položaj jako zmeden, in da ni nikakor odstranjena nevarnost, ki preti našemu parlamentarizmu in ob jednem tudi naši ustavi. Naš parlament čakajo namreč v prihodnjem letu velevažna vprašanja, katera morajo biti rešena tako ali tako. Carinska pogodba z Ogersko in trgovinske pogodbe z raznimi drugimi državami se morajo skleniti; za tako delo pa je v našem parlamentu kakor kažejo vsa znamenja, malo volje. Narodnostni boj in pa to, da se na ljubo Nemcem odrekajo vsem drugim narodnostim njih še tako opravičene zahteve, oznevoljilo je razne stranke tako, da je težko pričakovati da bi hotele podpirati vladu, ki nima za nenemške narodnosti nič drugega, nego puhle obljube in ki se vedno in povsod udaja vsenemškemu strahovanju. Nemci hočejo po vsej sili gospodariti v naši državi, čeravno jih je v Avstriji veliko manj nego Slovanov, a Slovan naj bi jim hlapčeval. Ker so se pa Slovani že naveličali hlapčevanja in hočejo v Avstriji tudi so-gospodariti, je torej težko pričakovati, da bi zamogli Nemci in Slovani pri tako velikih nasprotstvih uspešno delovati v parlamentu. Kajti o jednako-pravnosti nočejo Nemci ni malo ni veliko čuti. Vlada pa ne stori niti najmanjšega koraka, da bi ublažila ta nasprotstva, marveč, ona gre Nemcem vedno in povsod na roke, od Slovanov pa zahteva, naj se le oni žrtvujejo za državne koristi in naj le oni umaknejo svoje zahteve, kakor da bi le Slovani imeli Bog ve kakih gmotnih koristi od države.

Izid deželnozborskih volitev v Dalmaciji.

V soboto so bile v Dalmaciji dovršene deželnozborske volitve. Izid teh volitev je sledeči: 19 poslancev narodne hrvatske stranke; 9 poslancev stranke prava. 2 poslanca čiste stranke prava, 6 Srbov in 6 Italijanov avtonomašev.

„Vsenemška zveza“ v Berlinu.

Avstrijski Vsenemci imajo svoje središče v berlinskem društvu „All-deutscher Verband“, ki šteje 30.000 članov samih najodličnejših Prusakov. Odtod dobivajo avstrijski Nemci velike denarne podpore. Te dni je to društvo sklenilo naprositi nemškega kancelarja Bülowa, naj se kruteje nastopi proti Poljakom ter naj se ne ozira nič na avstrijsko vladu. To društvo izdaja list „Alldeutscher Verband“, ki deluje za razširjenje Nemčije, izdaja zemljevide, na katerih so pokrajine avstrijske že velikonemške in piše o razvalinah Avstro-Ogrske. V tem društvu se nahajajo celo visoki državniki, in je torej očitno, da se pruska vlada vjema s tem društvom.

Francozka in Italija.

Drugo leto poteče pogodba med Nemčijo in Italijo in treba jo obnoviti. Z ozirom na kritičen trenutek se francoska diplomacija trudi, da vzbudi v italijanskih krogih mišljenje proti sedanjim zaveznikom Italije, Avstro-Ogerski in Nemčiji in je pridobi za dvojno zavezo francozko-rusko. Zadnji govor italijan-

skega ministerskega predsednika Prinetti-ja glede sredozemskega morja daje povoda misliti, da je italijanski diplomaciji jako dobrodošlo prizadevanje francoskih politikov. Na gospodarskem polju obstoji že več časa zveza obeh držav in ta zveza je le v korist Italiji.

Ako se mej obema državama dela tudi na politično zblizanje, ni to potem-takem nobeno čudo. Ko torej nastopi termin za obnovenje zveze mej Nemčijo in Italijo, bi se prav lahko zgodilo, da Italija krene drugo pot.

Vojna v južni Afriki.

Ker se v zadnjem času vrše tako na angleški kakor na burski strani priprave za večje vojne operacije, zaradi tega so poročila v vojnem gibanju nekoliko ponehala. Mnogi smatrajo to za zmožnost, da bode vojna kmalu končana. Vendar ni temu tako, kar potrjuje izjava Krügerjeva, da se Burum ne godi slabše, kakor se jim je godilo s početka vojne in da tudi ne odnehajo, dokler nista obe burski republiki popolnoma svobodni.

Angleži objavljajo pa v zadnji čas tudi mnogo izmišljenih poročil o zmagah proti Burum, taka poročila pa rabijo za parlament, ki se v kratkem oivori in kjer bode treba zopet debelega vojnega kredita. Jedini „uspeh“, katerega ima Kitchener zabeležiti, je ta, da so njegove čete vjele dva burska poveljnika Scheepersa in Kruitzingerja, katera pa bosta gotovo hitro nadomeščena, kajti v burski armadi je toliko izbornih voditeljev kolikor Burum. V Johannesburgu pravijo je zopet mir in je promet zopet odprt, za koliko časa, se ne ve.

Domače in razne novice.

Vesele Božične praznike voščimo vsim svojim naročnikom v mestu in na deželi!

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: Uršič Andrej, vikar v Orehku 2 K; Lapanjev Jernej z Bukovega 1 K; Ivanetov France z Bukovega 1 K. Potom poštno hranilnice: A. Mlekuš in Bovec kot darilo potrebni šolski mladini namesto novoletnih voščil 5 K.

Našemu upravnštvu je došlo: Edvard Štrekelj, vikar v Vrtojbi 10 K; Štefa Kinderčev 20 K.

Za „Božičnico“ je došlo še: Č. Č. 2 K; Simon Gregorič in Gradišcu 5 K; gospa Pich 20 klobukov in 4 kape; Krusič 4 m sukna in 5 knjig; A. Jeretič mnogo šolskih potrebščin; Drašček 2 jerbasa kolačev; Gril 1 jerbasa kolačev. — Našemu upravnštvu je došlo: Edvard Štrekelj, vikar v Vrtojbi 2 K. — Iskreno zahvalo izreka vodstvo ljudske šole v „Šolskem Domu“.

Deželni zbor goriški. — Prihodnji petek se snide torej naš novo izvoljeni deželni zbor. Ob 10 uri bo slavnostna sv. maša, v stolni cerkvi, po maši ob 11. uri pa bode otvoritvena seja.

Tristo dvajset kron!!! — Ljubeznjiva moja prijateljica „Soča“ je v zadnji svoji številki zatrobila v svet, da sem za 320 kron namazal nabrežinsko občino, dostavši: „Teh 320 K je Klavžar od županstva kakor hitro mogoče spravil v žep in jih porabil za svoje potrebe prav tako kakor neštete druge manjše in večje zneske iz naših občinskih blagajnic. Njegovo delo je bilo prazna slama, ker se niti s starešinstvenim sklepom ni ujemalo, in bode mirno dalje ležalo med občinskimi starinami“.

Taj imenitni vesti sledi strupen izbruh, kakoršni se razlivaže že dalje časa v vsaki številki „Soče“ na me — domnevne konkurenta za letnih 4000 kron. Vse, česar je zmožno najostudnejše vohunstvo in ovadštvo, so že zagnali proti meni v boj v časnikih in pred sodnijo, samo da bi uničili nevarno konkurencijo.

O tem, kar so moji ljubeznjivi prijatelji ovadili sodnijo, ne smem govoriti in še manj pisati; nabrežinska afera zaradi 320 kron pa ni predmet nobenih sodnijskih poizvedeb, zato je hočem tu čisto suhoparno popisati, prepustivši komentar razsodnemu občinstvu. Kar se razpravlja pred sodnijo, to pride o svojem času že na dan. Čujte!

Nabrežinska občina ima precej obširen obseg skupnih občinskih zemljišč, od katerih dobiva na najemščini od kamolomov poprečno 6000 kron letnega dohodka. S tem denarom se zalagajo navadne občinske potrebščine in vsled tega nima občina skoro nobenih doklad ni na izravne davke, ni na užitino. Domačinci pa, kateri so upravičeni uživalci teh zemljišč, želé, da bi bili oni sami deležni teh dohodkov. V ta namen so prašali g. deželnega odbornika dr. Tumo, ko se je pred leti nekega dne mudil v Nabrežini, kaj naj bi ukrenili, da samim sebi zavarujejo te dohodke. Po kratkem premišljanju svetoval jim je g. odbornik,

naj sklene starešinstvo načrt zakona zastran razdelitve občinskih zemljišč v last in potem naj se upravičenci zedinijo v zadruge za skupno izkoriščanje razdeljenih zemljišč. — Takratni župan g. Ignacij Tance me je pozneje enkrat nagovoril, naj mu povem svoje mnenje o tem nasvetu. Zdelo se mi je sicer takoj, da bi se utegnila po nasvetovanem načinu izpolniti želja nabrežinskih starih užiivalcev, a vendar sem si vzel nekoliko odloga, predno sem izrazil svoje mnenje. Med tem sem poizvedel, da v Istri in sicer v podgrajskem okraju obstoji kakšna takšna zadruha, samo da ni registrovana in menda tudi ne uravnava na podlagi zakonitih pravil, in po posvetovanju z drugimi zvedenimi osebami sem si ustvaril lastno sodbo, da bi se utegnil dr. Tumov nasvet z uspehom izvršiti v korist nabrežinskim domačincem — in to sem povedal g. Tanceju in njegovim tovarišem. Po njihovem naročilu sem na to sestavljen načrt zakona zastran razdelitve še nerazdeljenih občinskih zemljišč nabrežinskih, sem ga razložil zbranim starešinstvu in dosegel njegovo enoglasno potrdbo. Proti dotičnemu razglasu ni bilo v zakonitem roku nobene pritožbe. Med tem sem sestavil tudi pravila za nameravano zadruge deležnikov, in to ni bilo niti priprosto, niti lahko delo, ker ni nikjer drugod nobenega enakega ali podobnega podjetja, kojega pravila bi bil mogel posnemati. Da bi si zagotovil uspeh, posvetoval sem se z gospodom poročevalcem trgovskega sodišča v Trstu, kateri je moj dotični osnutek pregledal in z neznatnimi spremembami odobril.

Ko je bilo delo končano, povabil je gospod župan Tance vse upravičene užiivalce, naj se zberó v občinskem uradu, da v prisotnosti c. kr. notarja, g. dr. Zencovicha iz Trsta podpišejo pravila. Napovedanega dne prečital sem zbranim upravičencem in prav jasno razložil vsa določila združinskih pravil in oni so jih z veliko zadovoljnostjo vsprejeli in podpisali. — Na to smo načrt zakona zastran razdelitve, združinska pravila in vsa potrebna dokazila o zakoniti rešitvi z obširnimi poročili predložili najprej deželni odboru v namen, da bi načrtu zakona izprosil cesarsko sankcijo. Deželni odbor pa je spise, kakor običajno, poslal namestništvu v Trst, da izreče, ali kaže nameravano razdelitev iz gozdorejskih ozirnov dovoliti ali ne. —

Med tem ko so se vršile dotične poizvedbe, potekla je občinskemu starešinstvu v Nabrežini poslovna doba — in pri novi volitvi je zmagala stranka veleobrnitnikov in njihovih pristašev, večinoma takih, kateri nimajo pravice do uživanja občinskega posestva. Novi župan, kateri je prejšnje leto soglasoval za razdelitev in za ustanovitev zadruge — je zapustil stare domače zaveznike in se postavil odločno na nasprotno stran.

Nekega dne sta prišla k meni v deželni urad gospoda posestnika kamnolomov Wildi in Tönnies in me prijazno prašala sveta, kako bi se dal razveljaviti starešinstveni sklep zastran razdelitve občinskih zemljišč in ustanovitve zadruge. Jaz sem jima na to odvrnil, da sem popolnoma prepričan o zakonitosti in primerjenosti starešinstvenega sklepa, in ker je celi dotični operat moje delo, da jima nikakor ne morem in ne maram ponuditi svoje roke v to, da bi se podrla, kar smo s tolikim trudom in s toliko skrbnostjo zgradili.

Ker me gospoda nista mogla pridobiti za svoje namere sta se prijazno poslovila in šla iskati pomoči drugam — in našla sta jo pri g. dr. Tumí, katerijih je blage volje poučil, kako razveljaviti to, kar je bilo starešinstvo po njegovem nasvetu ukrenilo zaradi razdelitve občinskih zemljišč.

Ker ni bil dotični načrt zakona še potrjen na najvišjem mestu, stalo je namreč v oblasti občinskega starešinstva, da je sklep poprejšnjega občinskega zastopa preklicalo in s tem uničilo izpolnitev dolgoletnih opravičenih želj starih domačih užiivalcev — v korist tujim naseljencem.

Ker je bil bivši župan g. Tance predplačno založil vse stroške na načrt zakona, pravila, koleke, notarske pristojbine itd., terjal je, naj se mu plačana svota povrne iz občinske blagajne in to po vsej pravici, saj so stroški nastali vsled izvršitve enoglasnega starešinstvenega sklepa.

Novo starešinstvo pa ni hotelo ugoditi njegovim zahtevam, da si je bilo tudi po deželnem odboru opozorjeno na to, da je terjatev opravičena, da jo pa treba uveljaviti po civilnem pravnem potu. Ker ni opomin deželnega odbora nič pomagalo, zatekel se je gosp. Tance do gosp. odvetnika dr. Tume, naj mu iztoži terjano vsoto. Ta pa se je obotavljal, češ,

da je on načeloma nasproten temu, kar so hoteli Nabrežinci doseči z razdelitvijo in da tedaj tudi pravde ne prevzame proti občini. „Toda veste kaj“ — pravi g. Tancetu — „nedavno sva se o tej zadevi pogovarjala z gosp. dr. Treotom, on je ravno nasprotnega mnenja od mojega, potrudite se k njemu, on gotovo prevzame tožbo“. Gospod Tance pa je razumel, koliko je ura bila*) in je šel odvetniške pomoči iskati tja, kjer jo je tudi v resnici našel. Izid pravde je bil ta, da je bila občina obsojena, povrniti gosp. Tancetu ugotovljene stroške za zgoraj navedena dela in pa znamenito vsoto pravnih stroškov.

Vse to, kar sem do tu povedal, je gola istina, znana mi po tem, kar sem sam doživel in kar sta mi jasno in razločno povedala gospoda Ignacij Tance, bivši župan in g. Ivan Gruden, bivši podžupan nabrežinski, katera sta tudi lastno-ročno podpisala naslednjo:

Izjava.

„Z ozirom na članek „Klavžar nenasiťljiv in nepoboljšljiv“ priobčen v „Soči“ št. 148, izjavljamo podpisani udje bivšega starešinstva v Nabrežini, da je gospod Ernest Klavžar na našo prošnjo sestavil načrt postave zastran razdelitve nekaterih občinskih zemljišč in pa pravila, na katerih podlagi bi se ustanovila zadruha za skupno izkoriščanje razdeljenih občinskih zemljišč; da je bil prisoten pri podpisovanju združinskih pravil, da je ta izborna sestavljena pravila zbranim združnikom prečital in v vseh poarobnostih razložil in da je i eno i drugo delo izvršil v popolno zadovoljnost vseh interesentov. Istina je, da je občinsko starešinstvo enoglasno potrdilo načrt zakona zastran razdelitve in da so vsi upravičeni užiivalci s enako soglasnostjo sprejeli združinska pravila.

Izjavljamo slednjič po svojem popolnem prepričanju, da ni bil niti račun g. Klavžarja za njegove poti, zamude in dela nikakor pretiran in da je bilo njegovo tozadevno prisadevanje vsega priznanja vredno.“

V Nabrežini, 21. dec. 1901.

Ignacij Tance, bivši župan,
Ivan Gruden, bivši podžupan, Martin Pertot,
bivši podžupan, Valentin Kozmina, posestnik,
Jožef Tance, bivši starešina, Anton Kozmina, podžupan.

To so prostovoljno izjavili možje „narodno-napredne“ stranke, a možje pošteni in v čast resnici in v namen, da vsaj od svoje strani zavrnejo v nebovpijočo krivico, katero mi skoro v vsaki številki svojega glasila delajo od slepe strasti razdivjani voditelji njihove stranke — moji očitni zagrizeni sovražniki.

Po skoro štiridesetletnem delovanju na narodnem polju, katero je bilo v „Soči“ mnogokrat pohvalno priznано, — moral sem doživeti, da me moji lastni rojaki javno sramote, da me hočejo moralno in gmočno uničiti takorekoč živega zakopati. Pretrpel sem mnogo, pretrpim tudi to; a to naj si zapomni moji grobokopi, da pride tudi za nje, ki so prepri in razdor zasejali po vsem slovenskem delu dežele, ki ne nehajo slovensko netiti med brati in naše pošteno ljudstvo na najpredznejši način demoralizovati, da pride tudi na nje pravim, dan plačila. „Še stari Bog plačuje in kaznuje!“

V Gorici, 24. decembra 1901.

E. Klavžar.

Kako se fabricira ljudska volja?

— Zadnja „Soča“ je že zagrozila, da objavi v torkovi številki gosp. Klavžarju za „kristkindel“ proteste, ki jih nekatere občine podajo proti overovljenju njegove izvolitve deželnim poslancem. Mi pa smo izvedeli iz popolnoma zanesljivega vira, da nosijo agenti „nar.-napredne“ stranke v Gorici skovane proteste po občinah in jih usiljujejo nerazsodnim volilem in nevolilem v podpis, češ, da je prišel Klavžar tudi pri duhovnikih v nezaupanje. Na Kamnem sta nekda podpisala tak protest dva nevolilca. Tako se fabricira po „narodno-naprednem“ receptu ljudska volja!

Društvo „otroški vrt“ v Solkanu naznaja, da bo na željo občinstva na praznik sv. Štefana dne 26. decembra 1901 ponavljalo igro „Božični večer uboge sirote“. Začetek ob 5 uri.

Vstopnina 40 vinarjev. Čisti dobiček pripade otroškemu zabavišču v Solkanu. K obilni udeležbi vabi

O d b o r.

*) Dr. Tuma in dr. Treo imata namreč skupno odvetniško pisarno; dr. Treo je torej dr. Tumov drug-kompanjon: Op. ur.

Testenine niso le produkt, ki bi interesiral le gotove kroge, zanje interesira vsakdo, kdor si želi kaj boljšega na mizo.

Z veseljem opazujemo da preseza naša domača tvrdka Žnidaršič & Valenčič s svojimi izbornimi izdelki vse druge, da dobiva prostovoljna laskava priznanja iz vseh krogov. Serija teh, katere priobčuje v našem listu, je dokaz, da ni to navadna reklama, temveč da je izvanreden pridobitek na polju danes tako tekmujoče industrije.

Imenovana tvrdka pomnožuje svoje izdelovanje od meseca do meseca, ker se ji naročila vedno množe.

Z izdelki imenovane tvrdke pa ni pomagano le konsumentom, pomagano je temveč tudi trgovcem samim, kajti vsak trgovec, kateri vpelje v svoji trgovini njene testenine, zadobi v kratkem času obilo odjemalcev.

Tako na primer nam je povedano, da so se nekateri trgovci iz kranjskega izrekli skrajno nezaupljivo proti testeninam, ker so dejali da v njih kraju to blago ne gre; ko so pa vendar poskusili, spredili so, da je vsak odjemalec katerega so prvokrat k poskušnji pripravili, ostal njihov trajen konsument. Mi pa moramo nad tem lepim napredkom svoje posebno veselo izražati.

Opozarjamo na današnji inserat. Priznanje iz kroga velesp. domačega ženstva.

Časih je dobro, ako se človek opozori, kaj je koristnega zamudil in kaj uspešnega je opustil. Že deset let se jako mnoge rodbine v svoj prid drže nove uvedbe, ki je za vsakdanjo kavino mizo jako važna, in te rodbine jo trajno, upoštevajo. Ali še vedno je treba vsako gospodinjino in mater opozarjati na to, da dandanes povsod kar najuspešneje uvedena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava kot primes zrnat kavi bistveno oplemenituje okus, da pa tudi, kar je vendar zelo važno, kavo dela zdravju prikladno. Že za navadni pojem pač ni vzornejšje zmesi, nego je ta, ki spaja prijetni in priljubljeni okus zrnate kave z zdravstvenimi prednostmi našega domačega sladu, kakor stori to na tako nepresežen način uprav Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Tej gre nadalje ta brezprimerna prednost, da ima tudi „čista“, to je brez primeši zrnate kave, jako prijeten okus po kavi; zato jo kot najboljši nadomestek priporočajo tam, kjer je zrnata kava zdravniško prepočevana. Vendar pa se nikoli dovolj ne opozarja na to, da gredo samo „pristni“ Kathreinerjevi kavi v pravih izvirnih Kathreinerjevih zavojih vse našete prednosti. Teh ne more nikoli imeti ono vedno se pojavljajoče ponarejeno blago in tako zvano „odprto blago“, ki ni nikdar nič drugega nego oprazen ječmen ali slad.

Zopet potres v Zagrebu. — V torek 17. t. m. ob 3 uri in 16 minut popoldne se je pripetil v Zagrebu zopet hud potres, kateri po poročilih ni bil mnogo slabši od zadnjega hudega potresa v tem mestu. Potres je trajal celih 5 sekund in je prihajal od juga proti severu.

O tem potresu poročajo „Slovenec“, 17. dec. ob 3. uri 16 min. popoldne je bil tu krepak potresni sunek, katerega je spremljalo podzemeljsko gromenje. Središče je bilo v Prilazu in Frankopanski ulici. Najprej se je streslo od zdolaj na zgoraj, potem valovito. Ljudstvo je bežalo iz hiš. Mnogo stvari je padlo z omar. Sobe so bile bele od ometa. Od novih poslopj so odpadali okrasni. Cel del prekrasnega pročelja pri hotel „Imperial“ v Frankopanski ulici je vrglo na tračnice tramvaja. Na poslopju „Narodnih Novin“ odtrgalo je dekoracijski stolpič ter ga vrglo na ulico. V poslopju rušili se se stropi. Na Prilazu padali so na ulico okrasni, dimniki in tako dalje, ter je potoklo, kakor se čuje, tudi nekega pismonošo. Na „Akademičnem trgu“ je odtrgalo dva krasna kipa ter ju vrglo na ulico. Ravno tako je na palači „Prister“ odtrgalo en krasen kip ter ga vrglo na drugo stran. Ljudstvo je preplašeno in se boji, da bi se sunki ne ponavljali. Ob 10 uri zvečer se je pojavil še en močan sunek in pozneje še osem slabijh sunkov.

Delavski izgredi v Budimpešti.

— V soboto popoldne se je zbralo v jedni glavnih ulic Budimpešte kakih 4000 brezposelnih delavcev, ki so obhodili druge glavne ulice ter hudo razsajali in kričali. K tem se je pridružilo še mnogo drugih, tako, da je naraslo njih število kmalo nad 10.000 oseb. Nosili so table, na katerih je bilo zapisano: „Dajte nam dela in kruha!“ Razsajali so, metali kamenje ter pobijali z njim okna prodajalnic; streljali so tudi z revolverji v okna. Nekemu urarju pobrali so več zlatih ur z veržicami. V gneči pohodili

so več žensk in otrok. Šele kasno se je posrečilo policiji, da je razgrajajočo množico razp. — Aretiranih je bilo vse polno izgnednikov.

„Roza Jelodvorska“. — Knjigarna L. Schwentnerjeva v Ljubljani je založila lepo povest za odraslo mladino, ki nosi gorenji naslov. Povest je posneta po slovečem mladinskega Kristofu Šmudu in je jako poučne in ob enem plemenito zabavne vsebine tako, da jo smemo pripočeti kot berilo za našo odraslo mladino. „Roza Jelodvorska“ je ilustrovana s 6 podobami in barvotisku in stane vezana 2 K, po pošti 20 vin. več.

Dobro sredstvo. — A: „Ali mislite, da si ta pisateljica kedaj pridobi kako ime?“ B: „Zakaj pa ne — ako se omoži!“

Narodno gospodarstvo.

Stroj za košnjo trave.

Ni še dolgo temu, kar so bili kmetijski stroji v obče pri nas ne le malo priljubljeni, temveč kar naravnost sovraženi. Vzroki tej prikazni so bili nenaklonjenost vsaki novotariji, nevednost pri ravnanju s strojem in tudi slabi stroji, ker so naši kmetovalci gledali le na nizko ceno, ne pa na dobro kakovost, in tako je marsikteri gospodar zaradi ene slabe izkušnje s kakim strojem, kateri je bil sam vzrok, zavrgel sploh vse kmetijske stroje in je svojo sodbo širil med sosedi. Časi so se pa izpremenili; na eni strani so se gospodarji privadili delu s strojem, na drugi strani jih pa pritiska sila, da morajo poseči po strojih, ker postaja pomanjkanje delavcev vedno bolj občutno, in tako je prišlo, da dandanes naši gospodarji že v precejšnji meri rabijo stroje in da kmetijski stroji pridobivajo tudi v našem kmetijstvu vedno več tal.

Stroje bo pa moralo naše kmetijstvo vedno bolj rabiti, ker le z njimi je mogoče pridelovalne stroške znižati in tako narediti kmetijstvo bolj dobičkonosno, in le s stroji bo v bodočnosti zaradi silnega pomanjkanja delavnih sil mogoče zmagovati kmetijska dela.

V kmetijstvu je to posebno slabo, da ni mogoče rabiti delavcev enakomerno vse leto; zato silijo delavci v mesta in k obrti, kjer vse leto dobivajo zaslužek. Ko je pa pri kmetijstvu veliko dela, t. j. spomladi ob setvi in zlasti poleti in jeseni o košnji, takrat nam manjka na vseh straneh delavcev. Posebno občutno je to pomanjkanje ob košnji sena, zlasti če vreme nagaja; in na tisoče stolar sena se pokvari, ker ni moč trave pravčasno pokositi. Temu velikemu nedostatku bomo v bodočnosti mogli od pomoči le s porabo strojev za košnjo trave. Stroji za košnjo trave so dandanes že tako popolno sestavljeni in tako preprosto urejeni, da jih lahko vsakdo rabi, in njih cene so take, da jih zmore vsak boljši posestnik, manjši posestniki pa, kakor so na pr. naši, jih pa lahko skupno naroče. Pogoj za rabo teh strojev je pa pač ta, da so travniška tla očiščena grmovja, kamenja in starih obrastihl krtn; no to je pa samoobsebi potrebno, tudi če ne kosimo s strojem. Če bomo pričeli rabiti stroje za košnjo trave, bo to vrhu vsega drugega imelo tudi to dobro posledico, da bomo travnike pridneje gleštali. Napačno je pa misliti, da je s strojem mogoče kositi le na travnikih, ki so gladki kakor miza. Ne! Da le ni kamenja in majhnih kupčkov, pa dober stroj lahko dela. Istotako je vseeno, če je travnik v bregu ali če je valovit.

Če se odločimo kupiti stroj za košnjo trave, izberimo si dober stroj, ki naj bo najboljši tako glede sestave kakor tudi glede blaga, iz katerega je narejen. Naše tvornice za kmetijske stroje se ne izdelujejo priporočenih strojev za košnjo in tudi nimajo tako izbornih surovin kakor Amerikanci, zato dandanes ameriški stroji te vrste po vsem svetu nadvladujejo. Izmed ameriških strojev so pa oni iz tvornice Mack Cormick v Šikagu najbolj slavni, kajti ta tvrdka, ki je v tej stroki največja na svetu, je l. 1831. prinesla prvi tak poseben stroj na trg in je od tistih dob neprestano svoje izdelke zboljševala.

V nastopnih vrstah popišemo Mac Cormickov stroj za košnjo trave, ki je najbolj priljubljen tudi v Ameriki, kjer so glede strojev zelo natančni. Ta stroj, po imenu „vertikal“, je narejen na posebno željo onih, ki imajo na travnikih še velika kamenja, drevesne store, ali ki hočejo kositi po travnikih, obšajenih z drevjem. No, tak stroj mora biti tudi za nas primeren. Pri njem je mogoče rezilno napravo hipoma dvigniti popolnoma navpično (vertikalno), in tako brez škode peljati mimo kakega kamena, štora ali drevesa. Ni bilo tako lahko sestaviti tak stroj, pri katerem se dá z največjo lah-

koto rezilo dvigniti, ne da bi se stroj ustavil in ne da bi stroj ravnotežje izgubil! Stroj za košnjo trave, pri katerem se rezilo navpično dvigne, mora biti tako narejen, da kolesje samoodsebe neha delati, brez pomoči voznikove, kakorhitro se rezilo dvigne. Če to ni tako, potem se gonilni drog zavira, ali celo zlomi, kakorhitro pride rezilo v gotovo višino. Naprava, s katero se kolesje stroja vertikal ustavi, je silno umna in priprosta ter velikansko deluje. Vozniku ni treba na ustavljanje kolesja prav nič paziti. Ta stroj ima torej vse prednosti, ki jih moremo od njega zahtevati, z njim se izborna dela po neravnih tleh, in mogoče se je ogibati vseh ovir.

Podpisana naznanjata slavnemu občinstvu da sta prevzela na svojo roko

mlyn v Prvačini,

ter zagotavlja, da bosta vedno skrbela za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hleve za živino. Cenjenim družinam se zatorej prav toplo priporočata

Franciškin & Cjan.

Loterijske številke.

21. decembra.

Grac 33 78 84 1 71
Dunaj 59 51 80 22 62

Josip Valentinčič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruk navadni in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pograjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

Priznanje iz kroga velespošt. domačega ženstva!

Gg. Žnideršič & Valenčič

II. Bistrica.

Ne dam mnogo na pretiravana častnikarska hvalisanja blaga, a vendar sem vsled Vašega inserata poskusila s testeninami Vaše tvrdke, četudi skrajno nezaupljivo.

Resnici na ljubo pa Vam moram izjaviti, da so Vaše testenine zares izborne ter presegajo po kakovosti druge enake izdelke.

Nezaupljivost, katero se ima do testenin drugih tovarn, nikakor tedaj ne velja za Vaše izdelke.

S spoštovanjem

I. Črnagoj,

nadačiteljjeva soproga.

Ljubljana Barje, 28. nov. 1901.

Prošnja tvrdke: Prosimo pazite na naše prave testenine, ker se skuša druge izdelke za naše prodajati; slučajev in pritožb imamo obilo. Naše testenine so vzlic neznatno višji ceni, cenejši kot druge, ker so kuhane dva do trikrat večje in se jih zaradi tega znatno manj od drugih potrebuje.

Pianino in glasovir

se oddá po nizki ceni. — Kje, pove naše upravnistvo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

C. kr. priv. tovarna nepremočljivih tkanin

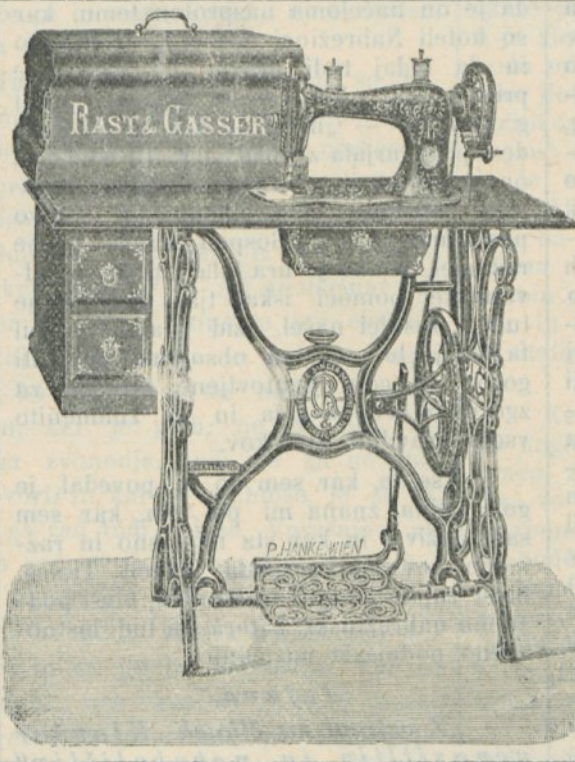
M. J. Elsinger & Söhne na Dunaju,

priporoča svojo bogato zalogo nepremočljivih tkanin in pokrival za vozove, platnenih nadkrovov za gostilne in kavarne, konjskih ogrinjal, dežnih plaščev in oblačil za delavce, ameriškega in povoščenega platna in tapecije

Glavna zaloga pri

F. Primas, Gorica

na Travniku št. 16 zadaj pri dvorišču.

Stroji za poljedelstvo in vinarstvo.

Šivalni stroji

vseh sistemov.

Štedilne krušne peči za družine. Sesalke (pompe) za vodo in vino.

Cene so take, da se ni bati nobene konkurence.

Edina zaloga v Gorici

Berthold Kraus, na Travniku

hiš. št. 16, zadaj pri dvorišču.

Kdor se želi o tem prepričati, obrne naj se za poskušnjo na dotično firmo in gotovo bo čez vsa pričakovanja postrežen.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Priporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

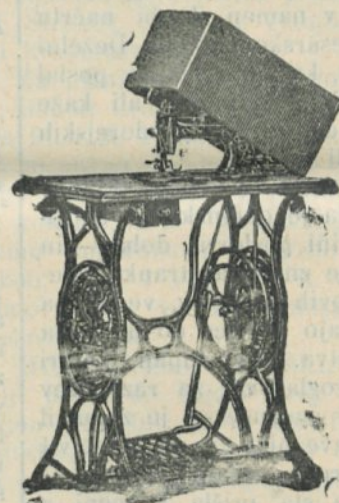
Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi vse tiskovine za duhovnije, županstva in druge urade na močnem papirju

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi in na prodaj knjige: „Ilijado“, „Tri igre“ za slov. mladino in „Zgodovino tolminske šole“

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter mora prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

„Narodna Tiskarna“

tiska

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 K, četrt leta 2 K

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času

„Narodna Tiskarna“

tiska

„PRIM. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter stane na leto 4 krone, pol leta 2 K, za manj premožne celo leto 3 K